

Humor

Modul 6 - Sproghandlinger

Dagens plan

01

Sproghandlinger

02

Lidt mere teori
+ begrebsleg

03

Analyse af Pilgaard

04

Evaluering

05

Opsamling

Lektieopsamling med din sidemakker

- I skal forklare hinanden de **fem sproghandlinger** – tænk dette som en opvarmning, I kommer nemlig til at bruge det senere.

Høflighedsprincippet:

hvordan vi viser hensyn & respekt i en samtale

I mange tilfælde har vi et socialt mål med at være sammen i sproget. Det drejer sig blandt andet om at skabe en god stemning og om at klare konfliktfyldte situationer uden for meget ballade.

Høflighedsprincippet går ud på at vise den anden respekt, at udtrykke sig høfligt og forsigtigt og undgå at krænke den anden ved at formulere egne ønsker og holdninger alt for direkte.

→ Vi tilpasser altså vores sproghandlinger for at holde den god tone.

Høflighedsprincippets regler

1. **Vær hensynsfuld** over for andre, og vær mindst mulig til besvær. Vær gavmild over for andres ønsker.
2. **Vær positiv og optimistisk** – undgå at udtrykke utilfredshed med samtalepartneren. Giv ros og vis sympati.
3. **Vær beskeden**. Undgå at rose dig selv. Vær selvkritisk.
4. **Signaler enighed**, fællesskab, gensidighed. Søg den størst mulige fælles forståelse, fx ved at erklære dig delvis enig, selvom du faktisk er uenig.

Direkte og indirekte sproghandlinger

- På grund af høflighedsprincippet kan vi ikke altid udtrykke os direkte
→ Derfor opstår det, vi kalder indirekte sproghandlinger.
- Her siger vi noget *andet*, end det sætningen umiddelbart betyder.
Bag et tilsyneladende *informerende* udsagn ligger der nemlig en *regulerende* hensigt.

Eksempel: "Det regner" er umiddelbart en informerende sproghandling, men afhængig af konteksten kan det også opfattes som regulerende: "bliv inde" eller "tag regntøj på".

Begrebsleg!

- Gruppe på fire.
- Elev 1 holder en bunke kort med et emne i viften og siger "Vælg et kort".
- Elev 2 tager et kort, læser spørgsmålet højt og giver et par sekunders tænketid.
- Elev 3 besvarer spørgsmålet.
- Elev 4 supplerer/giver feedback.
- Rollerne roterer i næste runde.

Stine
Pilgaard

Roman

”Min mor siger”

- En humoristisk skildring af en ung kvindes livskrise, efter hun er blevet forladt af sin kvindelige kæreste.
- Den navnløse jeg-fortæller i midt-tyverne flytter hjem til sin far i præstegården, hvor dagene går med at dyrke kærestesorgen.
- Moren er på den anden side ikke imponeret over datterens manglende energi, og de to går mildest talt hinanden på nerverne.

Stine Pilgaard: "Min mor siger" (s.7-8)

- 1) Læs højt i gruppen 😊
- 2) Tag en indledende runde, hvor I på skift kommenterer på tekstens måde at være humoristisk på?
- 3) Bliv enige om, hvilke teorier, I finder relevante at inddrage i jeres analyse: de 3 humorteorier, sproghandlinger, registre & maksimer, Goffman, høflighedsprincipperne, indirekte/ direkte sproghandlinger...?
  - *De ambitiøse inddrager mindst 5 teorier*
  - *De 'in between' inddrager mindst 4 teorier*
  - *De mindre ambitiøse inddrager mindst 3 teorier*

Evaluering

The background features abstract watercolor-style splashes in shades of light blue, teal, and green. In the bottom right corner, there is a simple line drawing of a hand with fingers slightly spread.

Piet Hein:

- *" Den, som kun tar spøg for spøg og alvor kun alvorligt, han og hun har faktisk fattet begge dele dårligt".*

Opsamling

Hvad har du lært i dette forløb?

